

Въпроси и отговори относно основните изисквания по отношение на представяните ГФО и КГФО за 2022 г. през 2023 г.

1. Кои са основните изисквания по ЕЕЕФ?

Както индивидуалният годишен финансов отчет (ГФО), така и консолидираният годишен финансов отчет (КГФО) за финансовата година, приключваща на 31.12.2022 г., е необходимо да бъдат изготвени в **ХНТМЛ формат**.

Необходимо е да се има предвид, че ГФО и КГФО, освен формите на финансовата отчетност, включват и:

- пояснителни приложения към финансовите отчети;
- доклад на одитора, доклад за дейността;
- декларация за корпоративно управление;
- нефинансова декларация, декларация за плащания към правителството;
- доклад за изпълнение на политиката за възнагражденията;
- декларации на отговорните лица и други изискуеми документи.

Изброените документи трябва да бъдат изготвени и представени в ХНТМЛ формат.

При подаването на КГФО основните части на финансовия отчет (баланс, отчет за доходите, отчет за всеобхватния доход, отчет за собствения капитал и отчет за паричния поток и пояснителните приложения) следва да бъдат маркирани с **iXBRL тагове**.

Изискването е съгласно класификация, въведена с [Делегиран регламент \(ЕС\) 2019/815](#), като задължителни елементи от основната таксономия, които трябва да бъдат маркирани за финансовите години, започващи на или след 1 януари 2020 г., са най-малко дадените в ПРИЛОЖЕНИЕ II - Задължителни маркери.

Стандартизираните справки по утвърден от заместник – председателя, ръководещ на управление „Надзор на инвестиционната дейност“, образец се изготвят и представят в EXCEL формат, като елементите, съдържащи се в този файл се представят като допълнително прикачен файл.

Всеки емитент, подаващ **годишен финансов отчет (ГФО)**, е задължен да представи **два файла**:

1. Файл, изготвен в ХНТМЛ формат, съдържащ в себе си всички изискуеми документи, включително 4-те/5-те форми на финансовия отчет, пояснителните приложения, одиторския доклад, доклад за дейността, декларациите от отговорните в рамките на емитента лица и всички други документи, изисквани от действащата законова нормативна база (*с изключение на стандартизираните годишни справки по образец, утвърден от заместник-председателя*). Този ХНТМЛ файл може да се представя и като ХНТМЛ файл, архивиран в ZIP файл.

и

2. Файл, изготвен в XLS формат, който съдържа стандартизираните годишни справки по образец, утвърден от заместник-председателя.

В случай че задълженото лице публикува ГФО отчет и на език, различен от български (например английски), е необходимо да бъде подаден още един допълнителен XHTML файл на английски език с идентично съдържание. Допълнителният файл се подава самостоятелно от изготвения на български език.

Всеки емитент, подаващ **консолидиран годишен финансов отчет (КГФО)**, е задължен да подава два файла:

1. Файл, изготвен в ZIP формат,
2. Файл, изготвен в XLS формат (*стандартизираните справки по образец, утвърден от заместник-председателя*).

ZIP файлът е необходимо да съдържа няколко на брой архивирани в него файлове, които да дават възможност КГФО да бъде четим както от човек, така и от компютърен софтуер, извличащ информация от самия отчет, чрез съдържащите се в него iXBRL тагове, в съответствие с таксономията, изисквана от ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/815. Изискванията към файловете, които следва да бъдат архивирани в ZIP файла, са подробно описани в Ръководството за отчитане съгласно Единния Европейски Електронен Формат (ЕЕЕФ) (*или ESEF Reporting Manual, Preparation of Annual Financial Reports in ESEF*): https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-60-254_esef_reporting_manual.pdf

2. Как се осигурява достъп до модула за подаване на отчети по ЕЕЕФ?

За да бъде осигурен достъп до системата за подаване на отчети по ЕЕЕФ (ESEF), е необходимо всеки емитент да изпрати до електронната поща на КФН delovodstvo@fsc.bg искане за достъп в свободен формат до системата за подаване на годишни финансови отчети (с формат XHTML и iXBRL) на КФН, придружено със следните данни:

- Наименование на емитента;
- ЕИК на емитента;
- Трите имена на упълномощения служител за подаване на отчети (*необходимо е упълномощеният служител да бъде същият, който е упълномощен да подава документи и информация в съществуващия E-register на КФН*);
- Е-мейл, на който да бъдат предоставени данните за достъпа.

Искането се подава с квалифициран електронен подпис (КЕП), в който е посочен и ЕИК на съответното дружество (*аналогична идентификация се използва до момента, при подаване на документи в E-register на КФН*).

Заявителят получава потребителско име и парола, които му осигуряват достъп до системата за подаване на отчети по ЕЕЕФ (ESEF). С получените – потребителско име и парола, може да се достъпва както тестовият модул, така и продукционният модул за подаване на ГФО и КГФО.

3. Как се достъпва ЕЕЕФ (ESEF) секцията за подаване на ГФО и КГФО?

В началната страница на сайта на КФН (fsc.bg) в секция е-Портали има линк към модула [ЕЕЕФ \(ESEF\)](#).

4. Какви са изискванията по отношение на одиторските доклади в отчетите по ЕЕЕФ?

През май 2019 г. Главна дирекция „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“ (DG FISMA) към Европейската комисия издаде документ с въпроси и отговори относно ЕЕЕФ, в който се посочва, че разпоредбите на регулаторните технически стандарти на ЕЕЕФ се считат за „законови изисквания“ по смисъла на член 28, параграф 2, буква в), подточка ii) от ДИРЕКТИВА 2014/56/ЕС (Директивата за одита). Съответно, одиторите изразяват мнение дали дигитализираните консолидирани финансови отчети са изготвени в съответствие с регулаторните технически стандарти на ЕЕЕФ, включително ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/815. През ноември 2019 г. Комитета на европейските органи за одиторски надзор (Committee of European Auditing Oversight Bodies – CEAOB) по искане на Европейската комисия издаде насоките за участието на одиторите. Видно от последните от одиторите се изисква да проверяват спазването на нормативните изисквания, включително:

- че финансовите отчети са изготвени във формат XHTML;
- че изискуемите оповестявания са маркирани с XBRL тагове;
- че се използват елементите на основната таксономия с най-близкото счетоводно значение, и
- че маркираните с XBRL тагове отчети отговарят на общите правила, включително машинна четимост и четимост от човек.

По отношение на представянето на ГФО и ГКФО за 2022 г., единствената допустима опция е одиторския доклад да бъде представен като част от единния XHTML файл – както по отношение на ГФО, така и по отношение на ГКФО. Одиторският доклад, следва да отговаря на изискванията за подписване, съгласно Закона за независимия финансов одит.

Институтът на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), съвместно с Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО), издадоха Указания относно изразяване на одиторско мнение във връзка с прилагането на европейския единен електронен формат (ЕЕЕФ), което е достъпно [ТУК](#).

5. Какви са изискванията по отношение на изискуемите подписи под документите в представените отчети?

В приложимото законодателство не са въведени изрични изисквания лицата, представляващи съответните емитенти, съставителите на отчетите или одиторите да използват електронен подпис за подписване на ГФО, документите, включени в тях, или съответно одиторските доклади. Поради това лицата, представляващи емитентите, съставителите на отчетите и одиторите, могат да прилагат предпочитан от тях вариант, включващ ръкописен или електронен подпис, т.е. всеки един от изискуемите документи може да бъде подписан или физически с химикал, или с електронен подпис – по избор на подписващия. Подписаните от съответните лица документи, съдържащи се в единния XHTML файл, е необходимо да съдържат визуално изображение на подписа, независимо дали съответният документ е подписан с физически или с електронен подпис.

Доколкото Законът за независимия финансов одит изисква и печат на одитора, одиторите имат двете опции – да използват само квалифициран електронен подпис (*тъй като чл. 28, ал. 5 от Закон за независимия финансов одит ги освобождава от задължението да поставят печат в случай че всички изискуеми за подписване документи са подписи върху годишния счетоводен отчет и одиторския доклад с електронни подписи*) или отчетът да съдържа печата им под формата на изображение, там където е необходимо. Пример за отчет съдържащ както

изображения на физически подписани документи, така и изображения на електронно подписани документи е отчетът на GLEIF, който е достъпен на интернет адрес: <https://www.gleif.org/en/about/governance/annual-report>. Това е и отчетът, който Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) дава като примерен отчет, изготвен съгласно изискванията на ЕЕЕФ.

6. Какво се маркира с iXBRL?

Няколко елемента от отчета следва да бъдат задължително маркирани в КГФО за финансовата година, приключваща на 31 декември 2021 г.

Освен всички числа от 4-те или 5-те основни елемента на финансовия отчет, както и пояснителните приложения, необходимо е да се маркират и:

- името на дружеството;
- пояснение за промяна в наименованието на отчитащото се предприятие или другите средства за идентификация от края на предходния отчетен период;
- държавата;
- юридическата форма;
- адрес, място на осъществяване на дейността, описание на дейността и др.

Пълния списък на маркираните елементи е съгласно класификация, въведена с [Делегиран регламент \(ЕС\) 2019/815](#), като задължителни елементи от основната таксономия, които трябва да бъдат маркирани дадени в ПРИЛОЖЕНИЕ II - Задължителни маркери.

7. Какъв е допустимият размер на подавания XHTML или ZIP файл?

През настоящата 2023 по отношение на подаваните файлове, съдържащи ГФО и КГФО за 2022 г., максимално допустимият размер на основните файлове XHTML и ZIP е до 50 MB.

8. Какво трябва да е наименованието на подаваните ГФО и КГФО файлове?

КФН възприема предложението на ЕОЦКП по отношение на имената на файловете, изразено в издадения от ЕОЦКП [„ESEF Reporting Manual, Preparation of Annual Financial Reports in ESEF format.“](#) Файловете, подавани на КФН и на избраната от емитента медия, трябва да спазват следната именна конвенция:

{base}-{date}-{lang}-{type}.zip,

при което:

1. Компонентът {base} в името на файла трябва да показва LEI на емитента. Този компонент не трябва да бъде с повече от 20 символи по дължина;
2. Компонентът {date} в името на файла трябва да показва крайната дата на отчетен референтен период. Компонентът {date} трябва да следва формата ГГГГММДД. Този компонент не трябва да бъде с повече от 8 символи по дължина;
3. Компонентът {lang} в името на файла трябва да показва езика на отчета съдържащи се в пакета за доклади. Компонентът {lang} трябва да следва ISO 639-1 формат (двубуквен код на езика). Този компонент не трябва да бъде с повече от 2 символи по дължина;

4. Компонентът { type} в името на файла трябва да показва вида на подавания отчет - индивидуален или консолидиран (separate or consolidated) Този компонент не трябва да бъде с повече от 3 символа по дължина, като възможните варианти са **SEP** или **CON**.

Описаната транскрипция е валидна както за файловете, съдържащи консолидиран годишен финансов отчет (пакета с файлове с разширение .zip), така и за всеки файл съдържащ самостоятелен годишен индивидуален отчет (с разширение .xhtml).

Пример:

№	Име на емитента	LEI код на емитента	Дата на която завършва финансовата година	Език на отчета	Тип годишен отчет който подава	Възможно разширение	Име на файла
1	АЛБЕЛА АД	54930040P2WWFCX12961	31.12.2021г.	Български	Индивидуален/individual	.xhtml или .zip	54930040P2WWFCX12961-20211231-BG-SEP.xhtml или 54930040P2WWFCX12961-20211231-BG-SEP.zip
2	АЛБЕЛА АД	54930040P2WWFCX12961	31.12.2021г.	Български	Консолидиран/consolidated	.zip	54930040P2WWFCX12961-20211231-BG-CON.zip
3	АЛБЕЛА АД	54930040P2WWFCX12961	31.12.2021г.	Английски	Индивидуален/individual	.xhtml или .zip	54930040P2WWFCX12961-20211231-EN-SEP.xhtml или 54930040P2WWFCX12961-20211231-EN-SEP.zip
4	АЛБЕЛА АД	54930040P2WWFCX12961	31.12.2021г.	Английски	Консолидиран/consolidated	.zip	54930040P2WWFCX12961-20211231-EN-CON.zip

9. Кои дружества не попадат в обхвата на новите изисквания за отчитане?

- Дружествата, които са обявени в ликвидация, и
- Дружествата по §1д от Допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

10. Кои отчети не попадат в обхвата на новите изисквания за отчитане?

- Шестмесечните индивидуални и консолидирани отчети;
- Тримесечните индивидуални и консолидирани отчети и
- Тримесечните индивидуални и консолидирани уведомления за финансовото състояние.

11. Допустимо ли е различие в представянето на отчетите на български и на чужд език?

В случай на представяне на два отчета, единият от които на български, а другият на чужд език, е необходимо двата отчета да се представят в отделни ZIP файлове, съдържащи съответните iXBRL тагове, когато те са изискуеми, както и да съдържат идентична информация на български и на съответния чужд език. Документите и в двата отчета е необходимо да са подписани със съответния брой подписи (*електронни или под формата на изображение*). Допустимо е отчетът може да бъде представен като двуезичен и да бъде поставен на един XHTML файл със съответните iXBRL тагове, които се съдържат в архивиращия ZIP файл. Двата отчета могат да бъдат подадени в различни дни, стига да са изпълнени едновременно следните две условия:

- двата отчета е необходимо да съдържат идентична информация на български и на съответния чужд език;
- двата отчета да бъдат подадени в рамките на предвидения краен срок за разкриване на консолидираната финансова информация.

12. Чий електронен подпис се използва при подаване на файловете, съдържащи годишните отчети по ЕЕЕФ?

При подаване на ГФО и КГФО, файловете се подписват от лицето, което е упълномощено от представляващия дружеството да подава файлове в КФН. Съответно това лице е и лицето, което подава файловете в E-register на КФН. За целите на подаването на ГФО и КГФО, това лице трябва да е получило потребителско име и парола. Подаваните файлове се подписват с електронен сертификат във формат PKCS7 (p7m/p7s) без криптиране.

13. От коя дата може да се подават тестовите и от кога реалните ГФО и КГФО за 2022 г.

Както тестовите, така и реалните отчети могат да се подават от 01.01.2023 г. На интервен страницата на КФН има качено [Ръководство за потребителя](#). Комисията за финансов надзор ще оказва съдействие и подкрепа на публичните дружества за успешното подаване на годишните и консолидираните финансови отчети в ЕЕЕФ формат. При технически проблеми с работата на ЕЕЕФ портала, потребителите могат да изпращат запитвания на електронна поща: helpdesk_fsc@fsc.bg.

14. Колко време след подаването на съответния КГФО ще може да се провери статуса на валидацията на изисквания нов формат?

Модулът за подаване на отчети осъществява валидация на използваните iXBRL тагове в КГФО. В рамките на един работен ден след подаване на съответния отчет, за дружеството ще са достъпни 3 бр. файлове в HTML формат, където всеки подаващ отчет ще може да види грешките, отчетени от валидиращия модул на КФН.

Това означава, че подаващият отчет е необходимо да влезе отново в рамките на един работен ден след подаване на съответния отчет в модула за подаване на отчети със своето потребителско име и парола и да отвори с обикновен браузър появилите се най-отдолу файлове. Там ще бъдат отбелязани отчетените грешки, а липсата на такива, ще потвърди коректно подадени отчети. Ако има индикации за отчетени грешки, дружеството е необходимо да ги коригира и да подаде отново коректен отчет.